

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2014/2025
19.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Тамара Фемич, адвокат из ..., против тужених Привредног друштва за обезбеђивање права и дистрибуцију аудио-визуелних производа „Mondo INC“ д.о.о. Београд и ББ, главног и одговорног уредника Електронског медија – интернет портала „Kurir.rs“, чији је заједнички пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., ради утврђења и накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 395/24 од 30.10.2024. године, у седници одржаној 19.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду ГжЗ 395/24 од 30.10.2024. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду ГжЗ 395/24 од 30.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиле и потврђена пресуда Вишег суда у Београду ПЗ 193/22 од 28.03.2024. године, у делу којим је одбијен тужбени захтев да се утврди да је тужени ББ, главни и одговорни уредник електронског медија – интернет портала „Kurir.rs“, чији је оснивач првотужени, повредио претпоставку невиности на штету тужиле АА из ... објављивањем информација у електронском медију – интернет порталу „Kurir.rs“ дана ...2022. године, у тексту под насловом „...?“ што су тужени дужни да признају и трпе; да се обавезу тужени да тужили солидарно исплате на име накнаде нематеријалне штете због повреде права претпоставке невиности 100.000,00 динара и за душевне болове због повреде части и угледа 100.000,00 динара, са законском затезном каматом од доношења пресуде до исплате; да се обавезе тужени ББ, главни и одговорни уредник електронског медија – интернет портала „Kurir.rs“, да увод и изреку правноснажне пресуде објави на насловној / почетној страни електронског медија – интернет портала „Kurir.rs“, без коментара и без одлагања о свом трошку, од дана правноснажности

пресуде под претњом новчаног пенала од 20.000,00 динара. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу о трошковима поступка, тако што је тужила обавезана да туженима надокнади парничне трошкове од 138.600,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Ревизија је дозвољена у смислу одредби члана 126. став 1. Закона о јавном информисању и медијима („Службени гласник РС“ бр. 83/2014, 58/15 и 12/2016) и члана 403. став 2. тачка 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у складу са чланом 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Побијана пресуда садржи разлоге о неоснованости свих битних жалбених навода, па је неосновано указивање да је другостепени суд починио релативно битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању,2022. године у .. часова на интернет сајту „Kurir.rs“, објављен је текст под насловом: „...?“. Испод текста стоји: „Kurir.rs“/црна – хроника/.../... - ... - ... - ...“, а као аутор текста означена је ВВ. У тексту је наведено „...“. Несвакидашњи случај изазвао је огромну пажњу јавности, а према наводима медија у „бизнис“ је увела и чланове породице, али и комшије. Овакво понашање није својствено њеним вршњацима и није им пријатно што се такво кривично дело везује за људе у трећем добу. ГГ, председница Удружења пензионера „...“ каже да јој није било пријатно што се то везује за пензионере. – Везује се за једну популацију која је потпуно другачија, то су људи са пуно достојанства ... Сви Зашто у тим годинама? То су паре, интерес неки ... увек постоји изговор – истакла је ГГ, преноси „Пинк“. ДД из Државне безбедоносне агенције истиче да криминал не бира ни старост ни пол. – Јесте несвакидашња ситуација. Ради се о врло уносном послу, у томе је нашла фин извор прихода. Углавном они који се баве продајом, сами не конзумирају, већ се труде да што више људи увуку у круг пакла. Њено понашање типично је за једног ... – рекао је ДД. Како каже саговорник она је направила мрежу преко породице и пријатеља. Овакве ситуације нису честе, зато привлаче пажњу. Старији људи се појављују у извршењу неких других кривичних дела, али као ... увек замишљамо млађе мушкарце. Чека је казна – верујем да ће бити озбиљна затворска казна – навео је ДД“. Испод текста означено је „Kurir.rs“/“Pink“. Текст је преузет са портала „Pink.rs“. У време објављивања информације првотужени је био оснивач Електронског медија – интернет портала „Kurir.rs“, а друготужени одговорни уредник како тог портала, тако и штампаног издања и телевизије „Куир“. У то време тужила је била у притвору, а кривични поступак који се против ње води због радњи на које се односи информација није окончан.

Са полазиштем на наведене чињенице, нижестепени судови налазе да нису испуњени услови за одговорност тужених због објављене информације. Првостепени суд пресуду заснива на одредбама чланова 2, 4, 5, 9, 73, 79, 80. и 82. Закона о јавном информисању и медијима, те члана 10. Конвенције о заштити људских права и основних слобода, што другостепени суд прихвата, уз примедбу да је тужила у време подношења тужбе 26.04.2022. године била преклудирана у праву да тражи утврђење повреде претпоставке невиности у смислу одредби чланова 101. тачка 1, 106. и 86. став 1. Закона о јавном информисању и медијима. По оцени оба нижестепена суда тужбени захтев је неоснован како у делу за утврђење, тако и за накнаду нематеријалне штете, пошто не постоји препознатљивост, односно не постоје елементи за идентификацију субјекта информације. Објављени текст садржи само лично име, без презимена, садржи године живота и место одакле је тужила, па како насеље у коме тужила живи има више хиљада становника, лична осећања тужиле нису довољна за утврђење повреде права и досуду накнаде штете.

По становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови одлучили када су оценили да је постављени тужбени захтев неоснован.

Према Закону о јавном информисању и медијима, који се примењује с обзиром на време објављене информације („Службени гласник РС“ бр. 83/14, 58/15 и 12/16), свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују (члан 5. став 2.); у циљу заштите људског достојанства, као и независности, угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда (члан 73.); достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено (члан 79. став 1.); објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава која има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи (члан 79. став 2.).

У конкретном случају, по оцени Врховног суда, јавност је имала право на информисање о појави везаној за недозвољени промет опојних дрога, која је због степена друштвене опасности инкриминисана и за коју је кривичним законодавством предвиђена казна. Спорним текстом јавност је информисана о популацији која је укључена у недозвољени промет опојним дрогама, али идентификациони подаци у тексту – лично име без презимена и године живота нису довољни да би се тужила учинила препознатљивом, имајући у виду да насеље у ком живи има више хиљада становника. Текст садржи коментаре представника Удружења пензионера као дела популације којој тужила припада, односно представника државних органа који идентификују материјални интерес као мотив за извршење оваквих кажњивих радњи, па право јавности на информисање о оваквом догађају претеже над правом тужиле на заштиту части, за коју наводи да је повређена према њеном субјективном доживљају. Информација из наслова „...“ објективно не садржи скуп чињеница које би тужилу могле довести у везу са спорним догађајем, па нема повреде претпоставке невиности, нити повреде права на част и углед тужиле. Начин изражавања приликом саопштавања

информације примерен је садржини догађаја, информисање је извршено у складу са професионалном пажњом, па не постоје услови за мешање државе у слободу медија на информисање.

По оцени Врховног суда, правилно је првостепени суд одлучио када је у целости одбио тужбени захтев као неоснован, пошто подношење тужбе за утврђење да је објављивањем информације повређена претпоставка невиности по члану 101. тачка 1. Закона о јавном информисању и медијима, није везано за преклузивни рок од 30 дана у светлу одредби чланова 106, 86, 91, 92, 93. и 94. тог закона. Наиме, по одредби члана 86. став 1. закона, на којој другостепени суд заснива своје становиште, лице на које се односи информација може у року од 30 дана од објављивања информације у дневној новини или дневној радио и телевизијској емисији поднети захтев за објављивање одговора одговорном уреднику, док одредбе чланова 87. и 88. регулишу даље рокове у којима одговорни уредник објављује деманти и лице на које се односи информација остварује право на судску заштиту, за случај да се одговор не објави. Имајући у виду правне односе које регулишу спорне одредбе, нема места њиховој сходној примени на тужбу за утврђење повреде права претпоставке невиности.

Наводи одговора на ревизију нису били потребни за доношење одлуке Врховног суда, па је на основу одредби чланова 165. став 1. и 154. ЗПП одбијен захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**